

V. Miškes + d
A. Sudāns + j
E. Šaršums + d

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija
VALSTS POLICIJA

Lai nodrošinātu vienveidīgu un samērīgu likuma normu piemērošanu administratīvo pārkāpumu lietās: ir pieņemts noteikums par administratīvo pārkāpumu apsvērumu izvērtēšanu un soda noteikšanu.

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-4, Rīga, LV-1026, fakss 67075053, e-pasts pavele@vp.gov.lv, tālrunis 67075037

PAVĒLE

Rīgā

2013.g. 30. janvārī

Handwritten signature
30-01-2013
Nr. 312

Par vadlīnijām lietderības apsvērumu izvērtēšanai un soda noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās

Lai nodrošinātu vienveidīgu un samērīgu likuma normu piemērošanu administratīvo pārkāpumu lietās:

- 1. Apstiprināt Vadlīnijas lietderības apsvērumu izvērtēšanai un soda noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās (turpmāk - vadlīnijas).
- 2. Noteikt, ka vadlīnijām ir ieteikuma raksturs, taču atkāpes no tām ir pieļaujamas tikai izņēmuma gadījumos, kas būtiski atšķiras no pārējiem gadījumiem, pieņemto lēmumu īpaši motivējot.
- 3. Sabiedrisko attiecību nodaļai nodrošināt vadlīniju publisku pieejamību Valsts policijas mājas lapā www.vp.gov.lv.
- 4. Galvenās administratīvās pārvaldes Sekretariāta nodaļai ar pavēli iepazīstināt Galvenās kārtības policijas pārvaldes, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes, Sabiedrisko attiecību nodaļas, Valsts policijas koledžas un teritoriālo pārvalžu vadību.
- 5. Atzīt par spēku zaudējušu Valsts policijas 2011.gada 27.jūnija pavēli Nr.1051 „Par vadlīnijām par administratīvo sodu sankciju piemērošanas principiem”.

Priekšnieks
ģenerālis

Handwritten signature of I. Kuzis
I. Kuzis

APSTIPRINĀTS

ar Valsts policijas priekšnieka

2013.gada 30. janvāra

pavēli Nr. 312

Vadlīnijas lietderības apsvērumu izvērtēšanai un soda noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās

I. Vispārīgie jautājumi

1. Vadlīnijas nosaka administratīvā soda noteikšanas vispārējos kritērijus, kas jāņem vērā Valsts policijas amatpersonai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietas un pieņemot lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās.

2. Vadlīnijās lietotie termini, kuri netiek definēti un skaidroti, tiek lietoti tādā nozīmē, kādā tie ir lietoti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā. Vadlīnijas piemērojamas, ņemot vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.pantā noteiktos vispārīgos noteikumus soda uzlikšanai.

3. No vadlīnijām var atkāpties tikai izņēmuma gadījumos, kas būtiski atšķiras no pārējiem, katrā no gadījumiem norādot uz konkrētās lietas apstākļiem, kas bijuši par pamatu atkāpes izdarīšanai.

II. Administratīvā soda piemērošanas lietderības izvērtēšana

4. Attiecībā uz soda vai noteikta soda veida piemērošanu lietderības apsvērumi ir jāvērtē, ja:

4.1. lietā ir ziņas, kas varētu liecināt par administratīvā pārkāpuma maznozīmīgumu un iespēju piemērot mutvārdu aizrādījumu;

4.2. piemērojamā tiesību norma ļauj izdarīt izvēli starp vairākiem sodu veidiem;

4.3. piemērojamā tiesību norma ļauj izdarīt izvēli nosakot administratīvā soda apmēru;

4.4. administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi nepilngadīga persona un nepieciešams izdarīt izvēli starp lēmuma pieņemšanu par soda piemērošanu un administratīvās pārkāpuma lietas nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai.

5. Lietderības apsvērumu izvērtēšana ietver:

5.1. soda piemērošanas nepieciešamības leģitīma mērķa sasniegšanai izvērtēšanu;

5.2. attiecīgā soda veida atbilstību leģitīma mērķa sasniegšanai izvērtēšanu, pārlicinoties, vai mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk

ierobežo personas, kas tiek saukta pie administratīvās atbildības, tiesības vai tiesiskās intereses;

5.3. attiecīgā soda apmēra piemērotību legītīma mērķa sasniegšanai izvērtēšanu.

6. Lietderības apsvērumu izvērtējums jāatspoguļo lēmumā.

III. Administratīvā soda piemērošanas vispārējie kritēriji

7. Ja atbilstoši šīm vadlīnijām nav noteikts citādi, par administratīvo pārkāpumu tiek piemērots naudas sods.

8. Pirms soda piemērošanas jāizvērtē, vai attiecībā uz personu nav piemērojamas normas par apstākļiem, kas izslēdz administratīvo atbildību.

9. Lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas vai materiālu nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai tiek pieņemts šādos gadījumos:

9.1. administratīvo pārkāpumu izdarījusi persona vecumā no 11 līdz 14 gadiem un:

9.1.1 pārkāpumu izdarījusi personu grupa,

9.1.2. pārkāpums izdarīts alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā,

9.1.3. prettiesiskā rīcība turpināta, neraugoties uz pilnvaroto personu prasību to izbeigt;

9.2. administratīvo pārkāpumu izdarījusi persona vecumā no 14 līdz 18 gadiem, un pārkāpuma raksturs, kā arī pārkāpēja personība un vainas pakāpe neliecina par nepieciešamību piemērot administratīvo sodu.

10. Administratīvais pārkāpums tiek atzīts par maznozīmīgu, ja ir šāds apstākļu kopums:

10.1. persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, iepriekš administratīvos pārkāpumus nav izdarījusi vai tā līdz izskatāmā pārkāpuma izdarīšanai ir atzīstama par administratīvi nesodītu;

10.2. personai par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu pēdējā gada laikā nav izteikts mutvārdu aizrādījums;

10.3. pārkāpums nav izdarīts alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā;

10.4. nav konstatēts apstāklis, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu;

10.5. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu;

10.6. pārkāpums nav vērst pret vidi vai nav nodarījis kaitējumu videi;

10.7. lietas materiāli tieši neliecina, ka pārkāpums ir apdraudējis vai varējis apdraudēt citas personas;

10.8. lietas materiāli tieši neliecina, ka pārkāpums ir saistīts ar mantas bojāšanu.

11. Administratīvais pārkāpums var tikt atzīts par maznozīmīgu un administratīvā soda uzlikšanas lietderība ir jāpamato arī gadījumos, ja piemērojamā tiesību norma paredz absolūti noteiktu sankciju.

12. Nosakot soda veidu un izvērtējot tā atbilstību leģitīma mērķa sasniegšanai, tiek vērtēti šādi apstākļi:

12.1. vai ar izdarīto pārkāpumu ir skartas vai var tikt skartas būtiskas sabiedrības intereses;

12.2. vai ar pārkāpumu tiek skartas būtiskas personas sociālās un ekonomiskās intereses;

12.3. vai izdarītais pārkāpums rada vai var radīt draudus un bīstamību apkārtējiem;

12.4. vai pārkāpuma rezultātā radītie draudi ir būtiski, vai tie apdraud cilvēka dzīvību un veselību;

12.5. vai apdraudējums jau ir noticis un radījis konkrētu kaitējumu;

12.6. vai iepriekš jau ir izdarīti līdzīga rakstura administratīvie pārkāpumi vai saņemtas pamatotas sūdzības par attiecīgo personu;

12.7. kāds ir galvenais mērķis, kādēļ tiek piemērots tieši attiecīgais soda veids, kādēļ tas uzskatāms par atbilstošāko leģitīma mērķa sasniegšanai.

13. Brīdinājums kā soda veids tiek piemērots, ja ir konstatēts šāds apstākļu kopums:

13.1. persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, iepriekš administratīvos pārkāpumus nav izdarījusi vai tā līdz izskatāmā pārkāpuma izdarīšanai ir atzīstama par administratīvi nesodītu;

13.2. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu;

13.3. administratīvais pārkāpums ir izdarīts aiz neuzmanības.

14. Administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskācija tiek piemērota, ja:

14.1. piemērojamā tiesību norma neparedz rīcības brīvību attiecībā uz konfiskācijas piemērošanu;

14.2. nav iespējams pārliecināties par administratīvā pārkāpuma priekšmeta izcelsmes legalitāti;

14.3. administratīvā pārkāpuma rīks ir speciāli pielāgots tā izdarīšanai;

14.4. administratīvā pārkāpuma rīks ir jau iepriekš izmantots līdzīga rakstura pārkāpumu izdarīšanai;

14.5. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

15. Personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanu piemēro, ja:

- 15.1. piemērojamā tiesību norma neparedz rīcības brīvību attiecībā uz personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanas piemērošanu;
- 15.2. persona par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu iepriekš ir sodīta ar naudas sodu un nav atzīstama par administratīvi nesodītu;
- 15.3. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu;
- 15.4. administratīvā pārkāpuma lietas materiāli tieši liecina, ka pārkāpums ir apdraudējis vai varējis apdraudēt citas personas;
- 15.5. administratīvā pārkāpuma lietas materiāli tieši liecina, ka pārkāpums ir saistīts ar mantas bojāšanu.

16. Administratīvā pārkāpuma lietas materiāli tiek nosūtīti rajona (pilsētas) tiesai jautājuma izlemšanai par administratīvā aresta piemērošanu, ja:

- 16.1. piemērojamā tiesību norma neparedz rīcības brīvību attiecībā uz administratīvā aresta piemērošanu;
- 16.2. persona par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu iepriekš ir sodīta ar naudas sodu un nav atzīstama par administratīvi nesodītu;
- 16.3. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu;
- 16.4. administratīvā pārkāpuma lietas materiāli tieši liecina, ka pārkāpums ir apdraudējis vai varējis apdraudēt citas personas;
- 16.5. administratīvā pārkāpuma lietas materiāli tieši liecina, ka pārkāpums ir saistīts ar mantas bojāšanu.

17. Nosakot atbilstošāko soda veidu vai citu lēmuma veidu atbilstību lietas apstākļiem, amatpersonas rīcībai jābūt konsekventai, jāveido vienota prakse, pieņemot lēmumus lietās, kuru faktiskie un tiesiskie apstākļi būtiski neatšķiras.

IV. Administratīvā soda apmēra noteikšanas kārtība

18. Ja piemērojamā tiesību norma neparedz absolūti noteiktu sankciju, nosakot naudas soda apmēru vai personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanas termiņu, tiek ievērota šāda kārtība:

- 18.1. sākotnēji tiek noteikts vidējais piemērojamā tiesību normā paredzētais naudas soda apmērs vai personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanas termiņš;
- 18.2. aiz neuzmanības izdarīta pārkāpuma gadījumā sods var tikt samazināts par 10, 20 vai 30 procentiem no sākotnēji noteiktā vidējā soda;
- 18.3. ar nodomu izdarīta pārkāpuma gadījumā sods var tikt palielināts par 20, 30 vai 40 procentiem no sākotnēji noteiktā vidējā soda;
- 18.4. par katru atbildību mīkstinošo vai pastiprinošo apstākli sods tiek attiecīgi samazināts vai palielināts par 10 procentiem no sākotnēji noteiktā vidējā soda, nepārkāpjot piemērojamā tiesību normā noteiktās minimālā un maksimālā soda robežas;

18.5. ņemot vērā pārkāpēja personību un mantisko stāvokli, sods var tikt palielināts vai samazināts par 10 vai 20 procentiem no sākotnēji noteiktā vidējā soda, nepārkāpjot piemērojamā tiesību normā noteiktās minimālā un maksimālā soda robežas;

18.6. personai, kas par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu ir sodīta iepriekš un nav atzīstama par administratīvi nesodītu, sods tiek palielināts par 50 procentiem no sākotnēji noteiktā vidējā soda, nepārkāpjot piemērojamā tiesību normā noteiktās maksimālā soda robežas;

18.7. veicot iepriekš noteiktos aprēķinus, iegūtais naudas soda vai personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanas termiņš tiek noapaļots līdz veseram skaitlim.

19. Ja tiek dota izvēles brīvība attiecībā uz procentuālo apmēru, par kuru sākotnēji noteiktais soda apmērs palielināms vai samazināms, izvēle ir jāpamato ar administratīvā pārkāpuma apstākļiem – radīto kaitējumu vai tā neesamību, apdraudējuma būtiskumu vai aizskarto interešu svarīgumu.

20. Neveicot šo vadlīniju 18.punktā noteikto izvērtēšanu, tiek piemērots minimālais par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu paredzētais naudas sods, ja:

20.1. izdarītajam administratīvajam pārkāpumam ir formāls raksturs;

20.2. persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, iepriekš administratīvos pārkāpumus nav izdarījusi vai tā līdz izskatāmā pārkāpuma izdarīšanai ir atzīstama par administratīvi nesodītu;

20.3. personas rīcībā konstatējams kāds no apstākļiem, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu;

20.4. administratīvais pārkāpums ir izdarīts aiz neuzmanības;

20.5. administratīvais pārkāpums nav radījis kaitīgas sekas;

20.6. piemērojamā tiesību norma neļauj piemērot brīdinājumu;

20.7. administratīvais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu.

21. Neveicot šo vadlīniju 18.punktā noteikto izvērtēšanu, tiek piemērots maksimālais par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu paredzētais naudas sods, ja persona par piemērojamā normā noteikto administratīvo pārkāpumu pēdējā gada laikā jau ir sodīta divas vai vairāk reizes.

22. Naudas soda apmēra vai personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanas termiņa noteikšanas izvērtējums vai šo vadlīniju 20. vai 21.punkta piemērošana jāatspoguļo lēmumā.

23. Pieņemot lēmumus par soda apmēru, amatpersonas rīcībai jābūt konsekventai, jāveido vienota prakse, pieņemot lēmumus lietās, kuru faktiskie un tiesiskie apstākļi būtiski neatšķiras.